

Plan for friluftslivets ferdselsårer

Innhold

Innhold	2
1.0 Hva er plan for friluftslivets ferdselsårer	2
2.0 Mål, strategier og tiltak	3
3.0 Kart og tabeller	4

1.0 Hva er plan for friluftslivets ferdselsårer

Flest mulig skal få muligheten til å utøve friluftsliv jevnlig. Friluftsliv gir oss økt livskvalitet og bedre helse, og er en levende og sentral del av den norske kulturarven. Nasjonal handlingsplan for friluftsliv kom i 2018.

I 2019 startet regjeringen et prosjekt med formål å fremme et nettverk av turstier i kommunene. Et viktig mål med prosjektet er at alle merkede stier og løyper skal legges inn i Nasjonal database for tur- og friluftslivsruter ([Handlingsplan for friluftsliv - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/handlingsplan-for-friluftsliv)). Plan for friluftslivets ferdselsårer er et tiltak for å oppfylle det målet.

Lindesnes kommune gjennomførte prosjektets første faser i perioden 2021 til 2022. Eksisterende turstier, forslag til nye stier, samt behov for tiltak ble kartlagt og registrert. Det var særlig fokus på rundløyper nær der folk bor i dette prosjektet. Arbeidet ble gjort sammen med lokalkjente og innleid ressurs.

Miljødirektoratets veileder er brukt i arbeidet, og kommunen har fått statlige stimuleringsmidler gjennom Agder fylkeskommune til gjennomføring av prosjektet. <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2019/mars-2019/plan-for-friluftslivets-ferdselsarar/>

Siste fase av prosjektet er å innlemme plan for friluftslivets ferdselsårer i temaplan for idrett fysisk aktivitet og friluftsliv. Deretter må planen følges opp.

Dette dokumentet presenterer målene planen er forankret i regionalt og lokalt, samt strategier og tiltak for å nå målene. Eksisterende ferdselsårer og forslag til nye ferdselsårer som er omfattet av kartleggingen presenteres i ulike kartutsnitt og tabeller. Prosjektet har utviklet et verktøy som skal gjøre prioriteringen av tiltak lettere, og rundløyper med behov for tiltak er forsøksvis analysert i denne fasen.

Plan for friluftslivets ferdselsårer lages fordi planen:

- synliggjør, gir oversikt og kunnskap om ferdselsårene som har betydning for friluftslivet
- ivaretar en infrastruktur som er viktig for folks helse, trivsel, livskvalitet, bolyst og tilhørighet
- øker fokuset på fagfeltet i organisasjonen og samfunnet
- bidrar til å sikre ressurser, areal, forutsigbarhet og mer langsiktighet i arbeidet
- danner grunnlag for å sikre temaet i planer etter plan og bygningsloven
- målretter og systematiserer arbeidet for å gi befolkningen et bedre tilbud
- skaper nyttige nettverk mellom aktørene
- danner grunnlag for å søke om midler, som spillemidler, sikringsmidler, private midler m.v.
- bidrar til å avklare interessekonflikter

2.0 Mål, strategier og tiltak

Formålet med plan for friluftslivets ferdselsårer

Agder fylkeskommune har listet opp følgende formål med planarbeidet:

- Få flere ut på tur i Agder.
- Mer kunnskap om våre ferdselsårer og behovet de dekker.
- Et bedre tilbud der det er for dårlig, spesielt i nærturområder og for inaktive grupper av befolkningen.
- Legge ferdselsårene inn i en nasjonal turrutebase.
- Prioritere opparbeidelse og ansvar for vedlikehold og merking.
- Gjøre info om tilbudet lett tilgjengelig på digitale plattformer og analoge kart.

Kilde: <https://agderfk.no/vare-tjenester/klima-natur-og-friluftsliv/friluftsliv/>

Kommuneplanens mål

Plan for friluftslivets ferdselsårer gir kunnskapsgrunnlag til kommunens langsiktige planlegging for bolyst, folkehelse og næringsutvikling. Målene er forankret i kommuneplanen 2020-32:

Satsingsområde 1 Bærekraftig og innovativ

MÅL: Våre innbyggere er godt rustet for utdanning og arbeidsliv. Barnehage og skole er en mestringsarena for alle

Strategi: Vi satser på folkehelse og livsmestring som tverrfaglig tema og innsats i barnehage og skole for å fremme god fysisk og psykisk helse.

MÅL: Det er attraktivt å drive og etablere næring i Lindesnes

Strategi: Vi styrker vår posisjon som et attraktivt og bærekraftig reisemål

Satsingsområde 2 Deltagelse og samfunnsengasjement

MÅL: Alle har mulighet til å delta i fritids- og kulturaktiviteter

Strategi: Vi legger til rette for tilbud og aktiviteter for innbyggere med spesielle utfordringer

Satsingsområde 3 Trygghet og tilhørighet:

MÅL: Vi har god helse i hele befolkningen og utjevner ulikhet

Strategi: Vi tilrettelegger for allsidig lek og naturopplevelser i nærområdene

MÅL: Vi har attraktive boområder som er varierte og inkluderende

Strategi: Kommunen bruker sin planmyndighet slik at boområder utvikler seg på en bærekraftig måte.

Vi tar vare på og videreutvikler kvaliteter ved lokalsamfunnene.

Måleindikatorer: Reiselivsundersøkelser, folkehelseundersøkelser, ungdata

Noen konkrete grep som gjøres for å styrke arbeidet med friluftslivets ferdselsårer:

1. **Friluftsliv løftes som tema i planforum**
– For å sikre grønnstruktur/grønne korridorer i arealplanleggingen.
2. **Være i forkant og balansere interessekonflikter**
– En proaktiv tilnærming til konflikthåndtering i friluftslivsforvaltning.
3. **Sikre rutiner, dedikerte og koordinerte ressurser i organisasjonen**
– For å fremme friluftsliv i tråd med relevante lover og ordninger (friluftsloven, folkehelseloven, kulturloven, spillemiddelordningen, eierskap i Midt-Agder friluftsråd).
4. **Sikre universell tilgjengelighet der det er mulig**
5. **Benytte analyseverktøy i prioritering av tiltak**

Tiltak

1. **Informasjon på kommunens hjemmeside** om hvordan frivillige og løypelag kan bidra
2. **Løpende og oppdatert informasjon** på kommunens nettside om friluftsliv
– Inkluderer allemannsretten, friluftsrådets tilbud, tilskuddsordninger, turruter, turkart m.m.
3. **Prioritere forvaltningsplaner** i statlig sikra friluftslivsområder med behov for tiltak
4. **Kartlegge behov** for oppdatering av innhold på informasjonstavler i statlig sikra områder og lage prosjekt med tanke på spillemiddelsøkning.
5. **Søke eksterne** tilskuddsordninger
6. **Følge opp** frivillige lag som har avtaler og se på muligheter for samarbeid på tvers av lag.
7. **Samarbeide** med Visit Lindesnes om informasjon og markedsføring
8. **Operasjonalisere** ansvarsoppgaver i organisasjonen
– Som f.eks. oppdatert kunnskapsgrunnlag, planarbeid, oppfølging av interessekonflikter, koordinering, saksbehandling, informasjonsarbeid, deltakelse i nettverk, fysisk tilrettelegging, aktivitetstilbud, markedsføring m.m.

Måletall:

1. Antall turstier som ligger i turstibasen økes fra 41 i 2025 til 50 innen 2030
2. Merka rundløyper sentrumsnært i alle kommunedeler økes fra 8 i 2025 til 16 innen 2030
3. Antall turstier i friluftslivsområder som har universell tilgjengelighet økes. (Måletall kommer)

3.0 Kart og tabeller

Det er registrert 161 stier i prosjektet. 41 av disse oppfyller kriterier for kartverkets turrutebase og er dermed synlig nasjonalt og i kommunens temakart for friluftsliv.

Rundløyper anses særlig å fremme friluftsliv og fysisk aktivitet. Tabellen nedenfor er analyseverktøyet som er forsøksvis brukt for å definere behov for tiltak for rundløyper. Det kan indikere hvilke tiltak som bør prioriteres, og en slik prioritering kan være hensiktsmessig å gjøre sammen med grunneiere, løypelag eller andre samarbeidspartnere.

Behov for tiltak	Opplevelsesverdi/miljø	Grad/Pri
Lav grad – kun skilting og merking	Svært høy opplevelsesverdi (hav, hei, fjell) kultur, aktivitet, rundløype	1
Middels grad –rydding av vegetasjon, utbedring, nyetablering av enkel sti, samt skilting og merking	Høy opplevelsesverdi avstikker fra hovedsti, færre aktiviteter. Godt potensiale	2
Høy grad – betydelig standardheving av sti/nyetablering, inklusiv trapper, rydding av vegetasjon, samt skilting/merking	Middels verdi/få brukere/ lite potensiale	3
Grunneieravtale avtale/ vedlikeholdsavtale/ samarbeidspartnere	Sårbarhet miljø/ tilgjengelighet	x

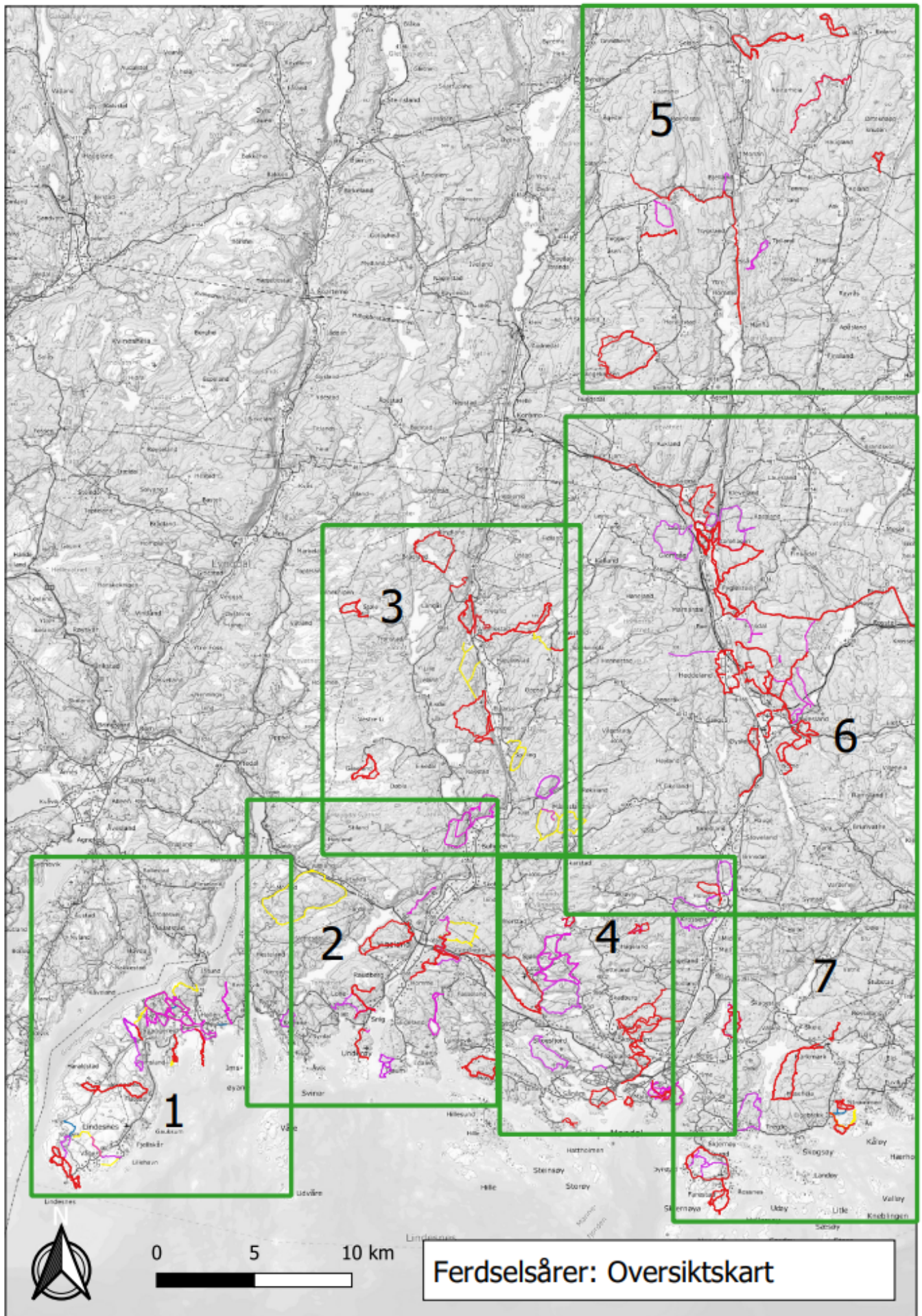
På neste side presenteres et oversiktskart over kommunen og hvilke kartutsnitt som er valgt.

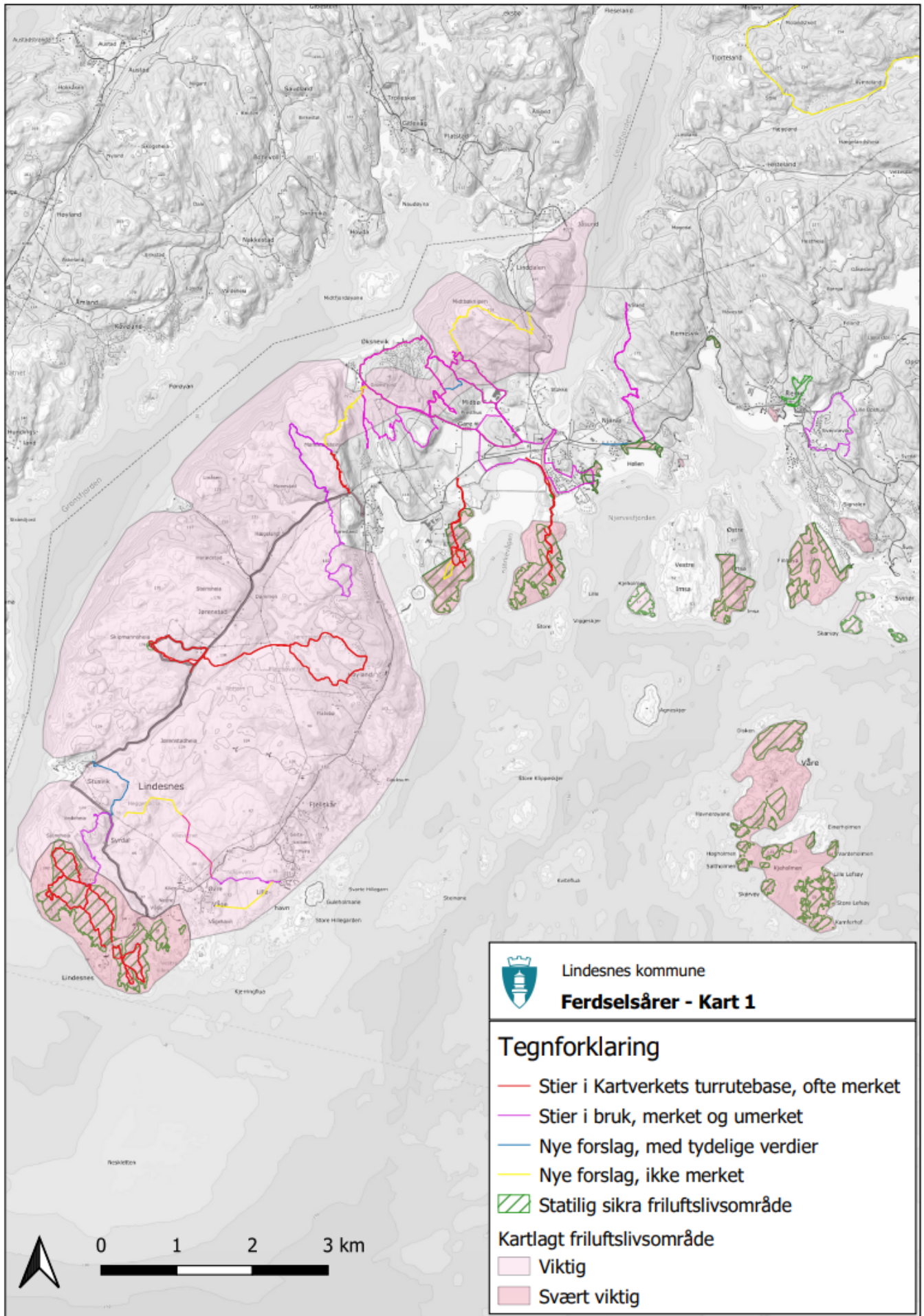
På de neste de neste sidene presenteres de kartlagte stiene med tegnforklaring.

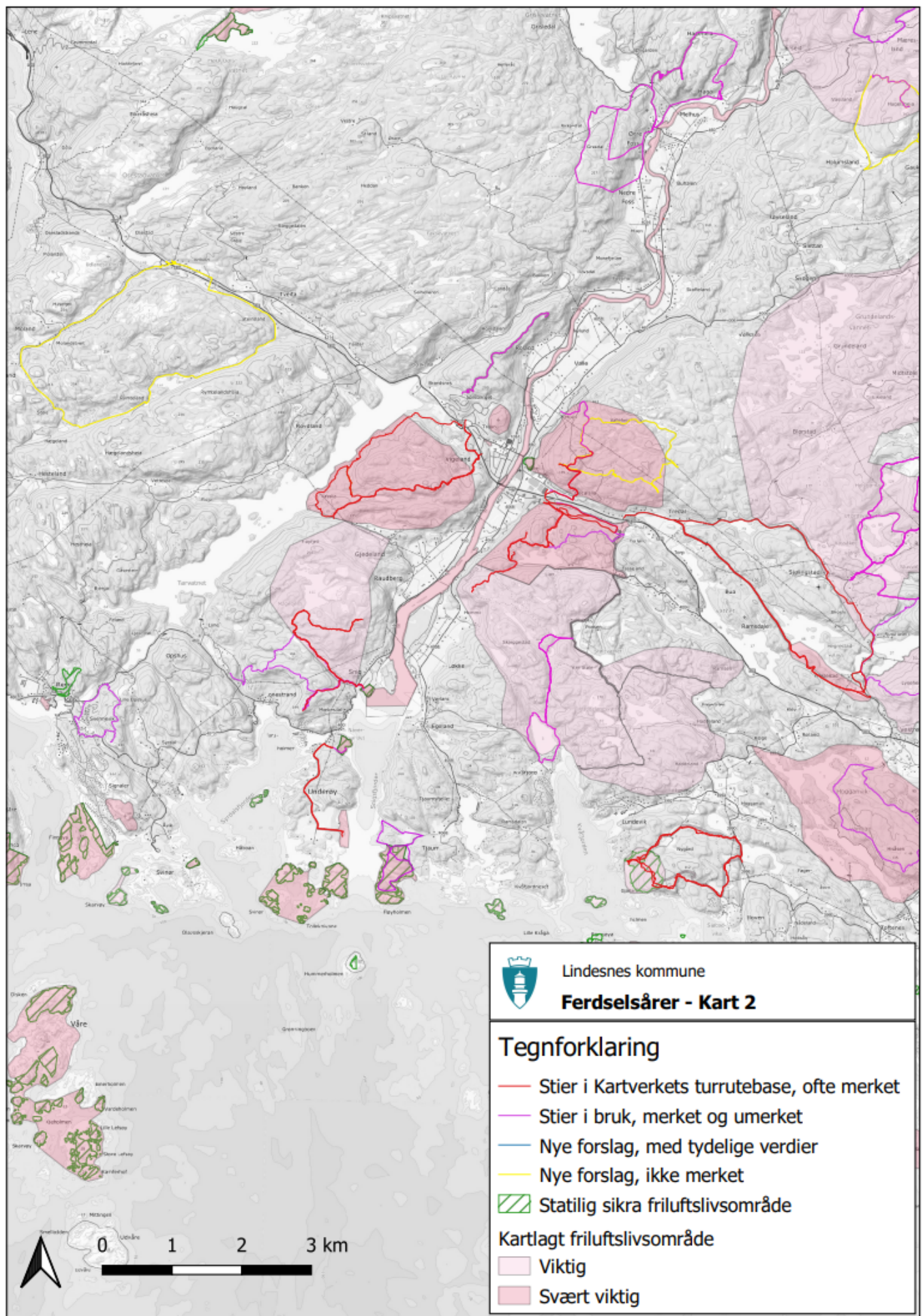
Deretter følger tabeller med navn på de stiene som er markert i kartet.

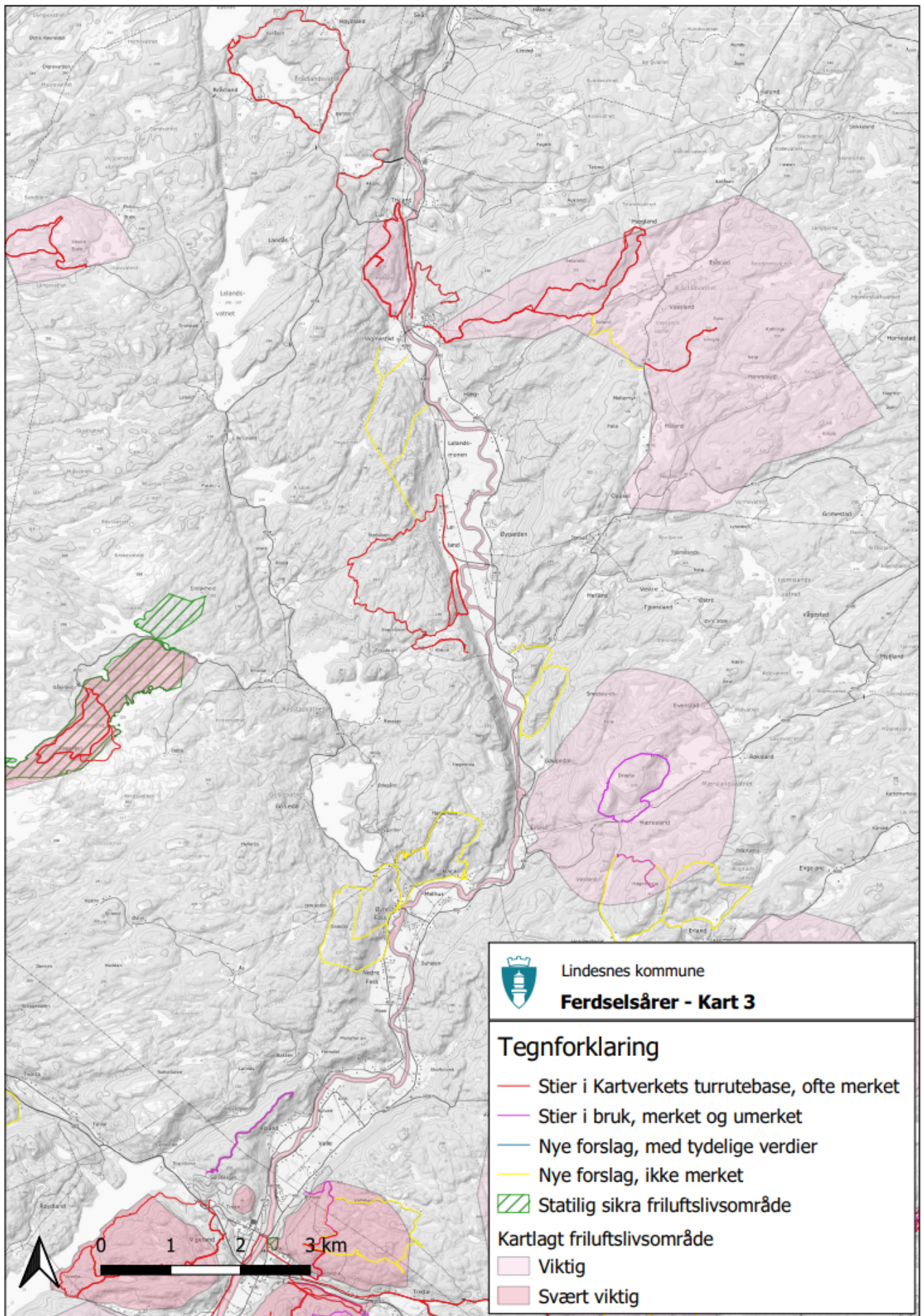
Fargen i kolonnen helt til venstre i tabellene viser til fargen på stien i kartet og tegnforklaringen.

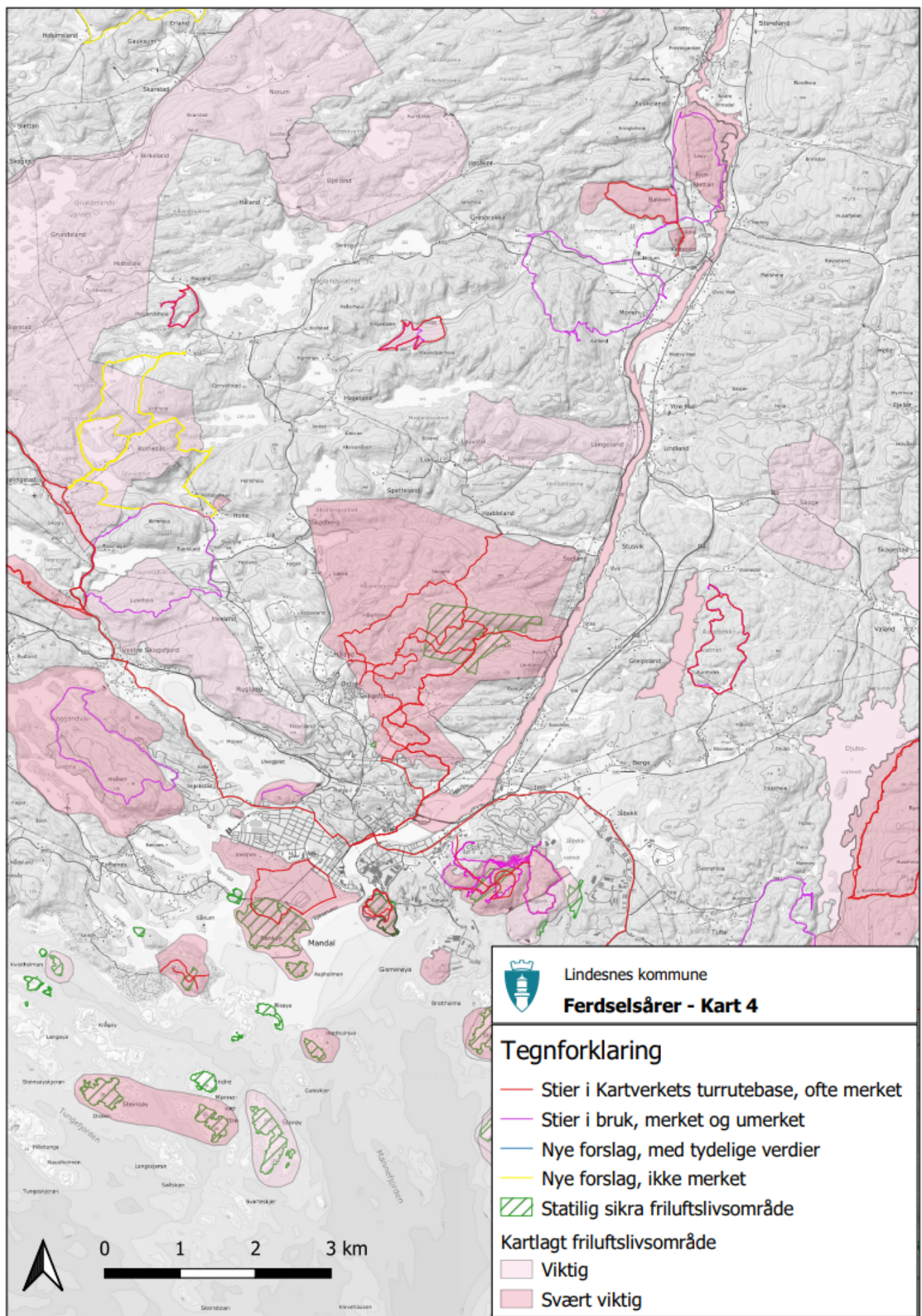
Fargen i kolonnen helt til høyre viser behov for tiltak vurdert etter analyseverktøyet over.

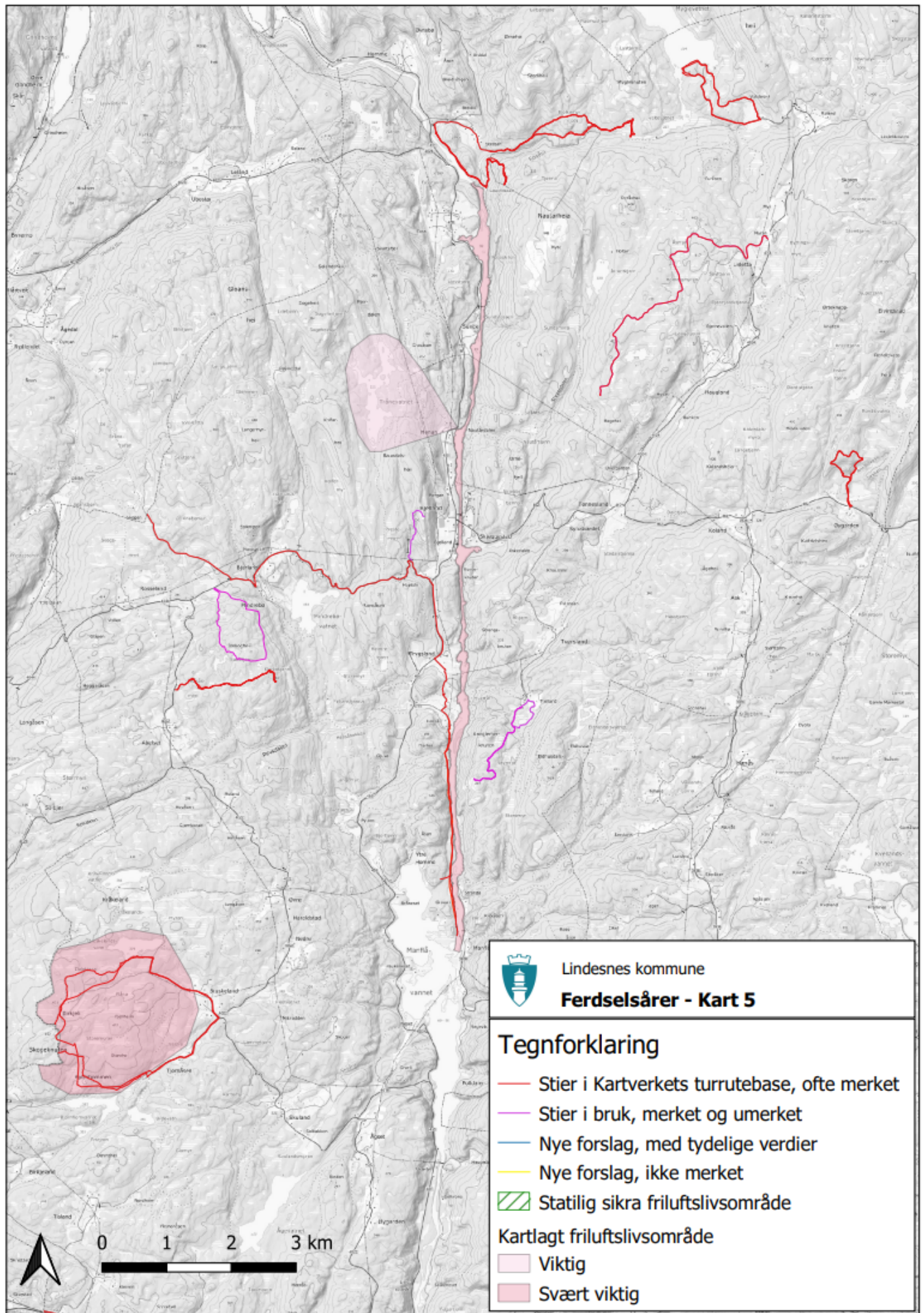

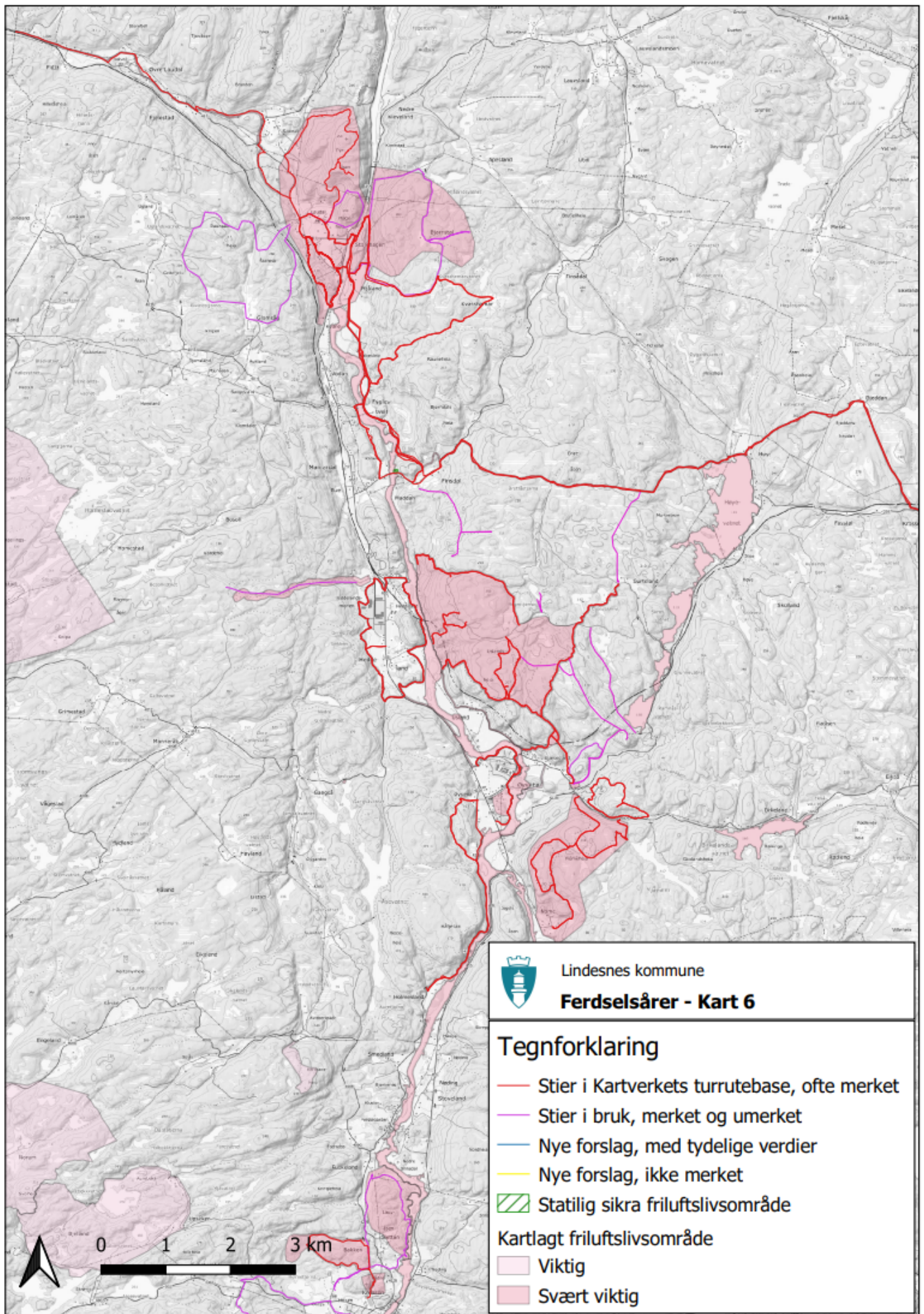

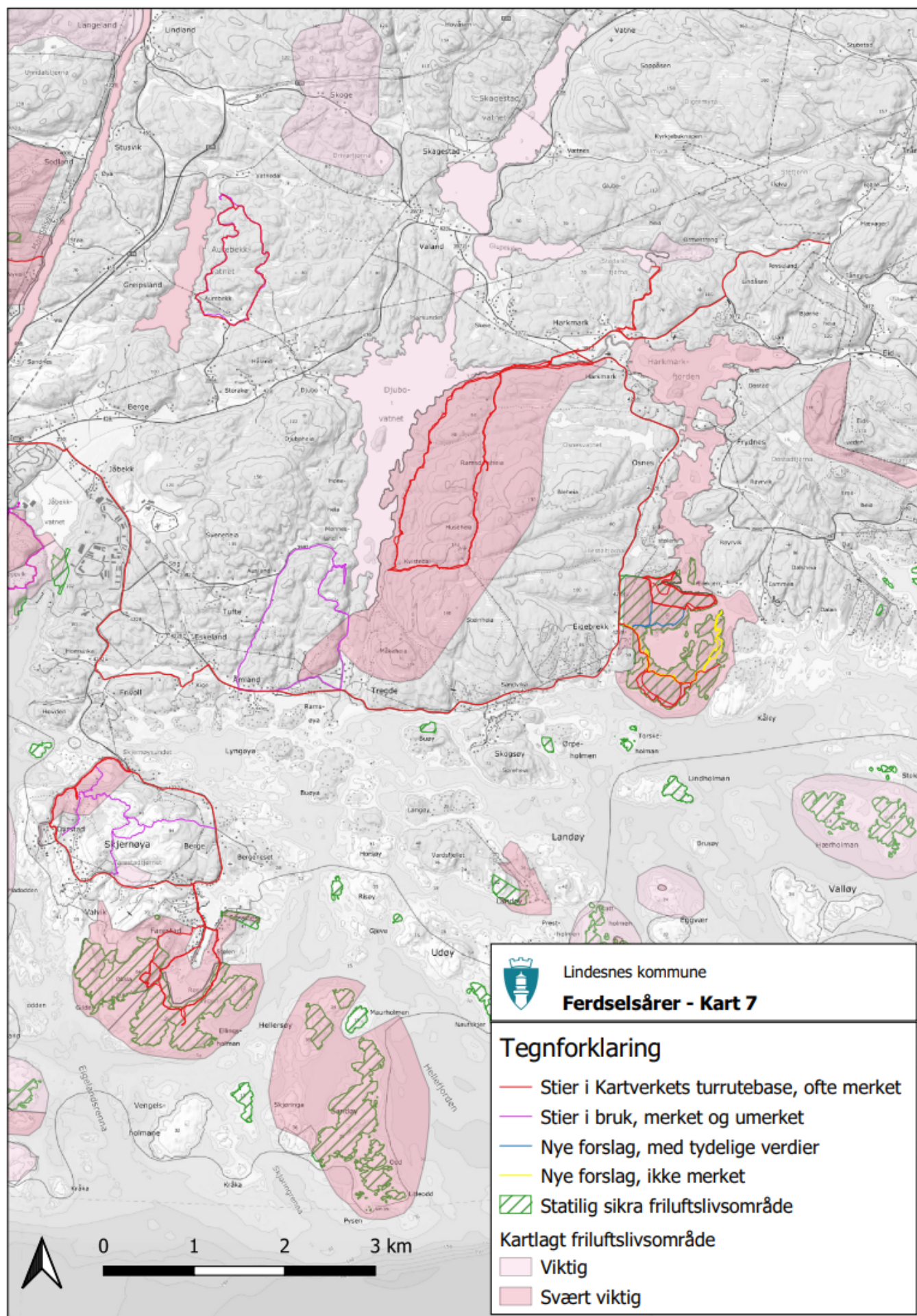

ID KART	NAVN STIER Lindesnes	*
3001	Nesvarden, Paxstien	
3002	Kyststien	
3002-b	Kyststien-Skorberget	
3003	Fjellstien	
3004	Snarveier Fjellstien/Kyststien	
3005	Vedestien	
3006	Gamle postveien fra Syrdal til Stusvik	
3006-b	Nye forslag Stusvik	
3007-a	Lillehavn-Øvre våge	
3007-b	Nytt forslag på ny sti, Lillehavn	
3008-a	Merket sti Våge mot Jørenstadheia	
3008-b	Forslag fortsettelse, 3008-a, Våge-Syrdal	
3009	Skibmannsheia	
3010	Øvrenesveien-Flatebøvann	
3011	Flatebøvannet rundt	
3012	Høyland hyttefelt, nordre Øvrenesveien	
3013	Panoramarunden	
3014	Mønestadsteinen	
3014-b	Mønestadsteinen rundt	
3015-a	Ramsland- Grønsfjord	
3015-b	Mønestadsteinen-Grønsfjord	
3016	Porsheia fra begge sider	
3017	Ravnefjell	
3018	Duefjell	
3020	Øksnavik fra Duefjell	
3021	Øksnavik fra Presthus	
3022	Øksnavik-Grønsfjord	
3023	Snarvei mellom 3020 og 3019	
3024	Presthusveden	
3025	Midtbøknipen	
3026	Spangereid runddt, inkludert ny snarvei?	
3027	Trones, lysløypa	
3028	Fler stier Trones?	
3029	Kjerkevågen	
3030	Nyresnes	
3031	Njervesanden -kobling	
3032	Våland	
3033	Kjerringsteinen, Svennevik	
3034	Vardehei	
3035	Lonestranda	
3036	Kjerringhei	

ID KART	NAVN STIER Lindesnes	*
3038	Underøy, Kongsodden	
3039	Underøy, Sandvika	
3040	Underøy, masta	
3041	Hoveheia	
3042	Vasslia	
3043	Saga på Flaufjell	
3044	Masta på Gampeheia	
3044-b	Entredalen	
3045	Valleheia	
3046	Herstøl	
3047	lysløypa	
3048	Kongsknipen	
3049	Hommefløyeln	
3050	Folkehelsestien Vigeland	
3051	Skjeggstadveden	
3052	Tjøm, telltur, Kattnesbukta	
3053	Tjøm, Breime	
3054	Frierstien, Kåfjord?	
3055	Gamle postveien, Trædal	
3056	Sjølingstad-Vrå? mm	
3057-a	Hagla	
3057-b	Hagla-nytt forslag stiplet	
3058	Haga, forslag Fjeldskår	
3059	Fagerfjell	
3060	Gåseland? andre turer?	
3061	Masta, Vigmostad	
3062	Kleivstien	
3063	Skodefjell	
3064	Lysløypa Vigmostad	
3065	Sletteberg	
3066	Hisåsen	
3067	Husefjell	
3068	Ravnefjell ved Feråsen	
3069	Solekringla	
3070	Selandsheia	
3071	Bronehei	
3072	Udland-Fardal	
3073	Gaupedalen- Spilling	
3074	Drøpta	
3075	Løland-Røyvatnet-Vigmostad	
3076	Koble sammen Selandsheia-Solkringla	
3077	Ertzeid	

ID KART	NAVN STIER Mandal	*
2001	Bådevika, Skjernøy	
2002	Grottevarde	
2003	Sundsheia- Skjernøy	
2004	Kallen- Selvåg	
2005	Videre ut på Kalsnes-odden	
2006	Strømmen	
2007	Strømmen-Kallen	
2008	Eidsvåg	
2009	Gluba- Harkmark	
2010	Utsiktstårn	
2011	Huseihea/Kvistedal	
2012	Lola radiostasjon	
2013	Aurebekk	
2014	Kua-nettverk av stier	
2015	Regevika-Varsheia- Jåbekkvannet	
2016	Ulsvika	
2017	Furulunden	
2018	Urban kyststi	
2019	Buråsen	
2020	Uranienborg	
2021	Stemmen	
2022	Stemmen rundt	
2023	Mandal sentrum til Tjortedal	
2024	Håland-Flovarden- Speiderstien	
2025	Årevarden	
2026	Tjortedal	
2027	Hålansdsheia rundt	
2028	Skogen	
2029	Landehobde	
2030	Hisåsen	
2031	Gjallaråsen/Brattestø	
2032	Møglandsbolten/Gullringsteinen	
2033	Lyseheia-Isumstadvannet	
2034	Kleppsalen	
2035	Holum, lysløypa	
2036	Lauvåsen	
2037	Lundevik-Herstøl?	
2038	Turstinnettverk ved Østre Skogsfjord	
2039	Sånum strand	
2040	Hisåsen-Sånum	
2041	Tømmerveien SKogsfjord	
2042	Holum- Kalvehaven	

ID KART	NAVN STIER Marnardal	*
1001	Breili Eldhus	
1002	Myglevannet	
1003	Nautarheia	
1004	Karisteinen	
1005	Karisteinen vinter	
1006	Ørteknappknuten	
1007	Fjellhei	
1008	Flaufjell	
1009	Rundamyr/Ravnåsen	
1010	Nordmannsveien /Normannsveien	
1011	Klerketjønn	
1012	Abelseth	
1013	Hesså	
1014	Steinsheiknuten	
1015	Bruskeland	
1016	Fuglestveit-Maddan- Kroken	
1017	Mjåland-Kvasshammar	
1018	Laudal kirke - Dyråsen - Sveinall	
1019	Laudal	
1020	Heddlandsstien	
1021	Barnevanderstien	
1022	Uslandsheia	
1023	Masta på Uslandsheia	
1024	Uslandsheia Hegretjørna	
1025	Uslandsheia Surteland	
1026	Brendebakke	
1027	Nomeheia (nettverk av stier)	
1028	Garveriet	
1029	Gamle Daleveien	
1030	Rundt Vomma på Øyslebø	
1031	Håfjelle, Øyslebø	
1032	Kjetils hytte	
1033	Storefjell	
1034	Båsløknatten?	
1035	Bjørnestøl	
1036	Stigan	
1037	Kjørkestien mot Høye	

**LINDESNES
KOMMUNE**

Post: Nordre Heddeland 26, 4534 Marnardal
E-post: post@lindesnes.kommune.no
Telefon: 38 25 70 00